

Αθήνα, 09-07-2018

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/6059/09-07-2018

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ 54/2018

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη 13.06.2018 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Αναπληρωτής Πρόεδρος Γεώργιος Μπατζαλέξης, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Παναγιώτης Ροντογιάννης, Παπακωνσταντίνου και Γρηγόριος Τσόλιας, ως εισηγητής, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Αντωνίου Συμβώνη, Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη Χαράλαμπου Ανθόπουλου, αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κάλλη Καρβέλη, ειδική επιστήμονας-δικηγόρος, ως βοηθός εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Mε τις υπ' αριθ. πρωτ. $\Gamma/ΕΙΣ/4892/26.06.2017$ και $\Gamma/ΕΙΣ/8721/4.12.2017$ αναφορές του στην Αρχή ο Α καταγγέλλει ότι ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών (εφεξής Ι.Σ.Α.) ανακοίνωσε ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα στη Γενική Επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής Γ.Ε.Δ.Δ.), χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεσή του και ζητά από την Αρχή να επιληφθεί προκειμένου να επιβάλει τις δέουσες κυρώσεις.

Ειδικότερα αναφέρει τα εξής: Στον Ι.Σ.Α. είγε υποβάλει την αίτησή του με αριθμ. πρωτ. ... , με αίτημα τη χορήγηση από το αρχείο του αντιγράφων συγκεκριμένων διοικητικών εγγράφων για δικαστική χρήση. Ο Ι.Σ.Α. με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του απέρριψε το αίτημά του. Κατόπιν αυτού ο καταγγέλλων υπέβαλε στη Γ.Ε.Δ.Δ. προσφυγή ζητώντας την ακύρωση της απόφασης του Δ.Σ. του Ι.Σ.Α. ως πλημμελώς αιτιολογημένης, και ειδικότερα επειδή δεν περιείχε την εκ του νόμου απαιτούμενη αιτιολογία περί συνδρομής των προϋποθέσεων που ορίζει η διάταξη του άρθρου 17 του ΚΔΔιαδικ. Στο πλαίσιο διερεύνησης της προσφυγής η Γ.Ε.Δ.Δ. ζήτησε τις απόψεις του Ι.Σ.Α., ο οποίος με το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφό του γνωστοποίησε τις απόψεις του στη Γ.Ε.Δ.Δ., πλην όμως στην σχετική απάντηση περιέλαβε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεσή του και χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής. Ειδικότερα, ο Ι.Σ.Α. ανακοίνωσε στη Γ.Ε.Δ.Δ. την πληροφορία ότι η προσφυγή ενώπιον της «[...] θα πρέπει να αποδοθεί στην εκκρεμούσα σε βάρος του προσφεύγοντος ποινική δικογραφία στην οποία είναι κατηγορούμενος και πρόκειται να δικαστεί για τις πράξεις 1) της διατάραξης οικιακής ειρήνης, 2) της εξύβρισης με λόγο και 3) της απόπειρας παράνομης βίας μετά από αναφορά του Ιατρικού Συλλόγου $A\theta\eta\nu\omega\nu$ ».

Κατόπιν αυτών, η Αρχή στο πλαίσιο διερεύνησης της προσφυγής απέστειλε έγγραφο προς παροχή διευκρινίσεων στον Ι.Σ.Α., ο οποίος στην από ... και με αριθμ. πρωτ. ... απάντησή του στην Αρχή (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/8037/09.11.2017) ανέφερε ότι α) ο Ι.Σ.Α. είχε εκ του νόμου υποχρέωση να γνωστοποιήσει στη Γ.Ε.Δ.Δ. την άσκηση ποινικής διώξεως σε βάρος του προσφεύγοντος για υπόθεση που όχι απλώς είναι συναφής, αλλά ταυτοσήμου περιεχομένου, περιοριζόμενος στην απολύτως αναγκαία αναφορά, χωρίς να επισυνάπτει έγγραφα της δικογραφίας, β) ειδικότερα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3074/2002, οι υπηρεσίες οφείλουν να παρέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία για το έργο των Επιθεωρητών Ελεγκτών και των Βοηθών Επιθεωρητών Ελεγκτών που τίθενται υποχρεωτικά στη διάθεσή τους και να τους διευκολύνουν με κάθε τρόπο, η μη χορήγηση δε των αιτούμενων στοιχείων, η απόκρυψή τους, ή η χορήγηση ανακριβών στοιχείων συνιστά αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα και γ) ο προσφεύγων επιμένει σε

αντίστοιχες αιτήσεις, αλλά και εισαγγελικές παραγγελίες, οι οποίες ανακλήθηκαν ως καταφανώς καταγρηστικές μετά από αίτηση του Ι.Σ.Α.

Κατόπιν τούτου, η Αρχή με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3156/25.04.2018 και Γ/ΕΞ/3157/25.04.2018 κλήσεις αντίστοιχα κάλεσε τον Ι.Σ.Α. και τον προσφεύγοντα Α, να παραστούν στη συνεδρίαση του Τμήματος της Αρχής την 09.05.2018, προκειμένου να συζητηθεί η προσφυγή του Α.

Κατά την ακρόαση της 09.05.2018 παρέστησαν ο προσφεύγων Α, αυτοπροσώπως, και η Ελένη Παπαευαγγέλου, πληρεξούσια δικηγόρος του Ι.Σ.Α., οι οποίοι, αφού ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους, στη συνέχεια υπέβαλαν αντίστοιχα τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ//ΕΙΣ/3682/15.05.2018 και Γ/ΕΙΣ/3699/16.05.2018 υπομνήματα στην Αρχή.

Ο προσφεύγων κατά την ανωτέρω ακρόαση της 09.05.2018, αλλά και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ//ΕΙΣ/3682/15.05.2018 υπόμνημά του, ανέφερε ότι ο Ι.Σ.Α. ανακοίνωσε ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα στη Γ.Ε.Δ.Δ. χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεσή του και χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής.

Η πληρεξούσια δικηγόρος του Ι.Σ.Α. κατά την ανωτέρω ακρόαση της 09.05.2018, αλλά και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3699/16.05.2018 υπόμνημά της, ανέφερε ότι α) ο Ι.Σ.Α. ενήργησε σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας στο πλαίσιο της υπεράσπισής του ενώπιον της Γ.Ε.Δ.Δ. γνωστοποιώντας μόνον το γεγονός της άσκησης ποινικής διώξεως, χωρίς να επισυνάπτονται έγγραφα της δικογραφίας, β) η συγκεκριμένη πληροφορία τελούσε σε άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της προσφυγής ενώπιον της Γ.Ε.Δ.Δ., καθώς με αυτή ο προσφεύγων παραπονείται για την απόρριψη του αιτήματός του προς χορήγηση εγγράφων που σχετίζονται με την δικαστική αντιδικία μεταξύ τους και γ) η Γ.Ε.Δ.Δ. δεν θα πρέπει να θεωρηθεί τρίτος, ενόψει του ότι με βάση τις διατάξεις που διέπουν την αρμοδιότητά της και την έκταση αυτής θα πρέπει να θεωρηθεί οιονεί Εισαγγελέας της Δημόσιας Διοίκησης, η οποία δεσμεύεται από το απόρρητο.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, την ακροαματική διαδικασία και αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα είναι μεταξύ άλλων τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' και γ' του ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών επεξεργασίας, καθώς και να είναι ακριβή και εφόσον χρειάζεται να υποβάλλονται σε ενημέρωση. Συνεπώς, δεδομένα τα οποία δεν είναι αναγκαία για τον σκοπό της επεξεργασίας δεν τυγχάνουν νόμιμης επεξεργασίας.

Ακόμη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 του ως άνω νόμου, επιτρέπεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη ρητή του συγκατάθεση, εκτός εάν συντρέχει κάποια από τις προβλεπόμενες στην παρ. 2 του ιδίου άρθρου εξαιρέσεις της υποχρέωσης λήψης συγκατάθεσης, όπως η εκ του νόμου υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας.

Περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ιδίου νόμου κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων ύστερα από άδεια της Αρχής, εφόσον η επεξεργασία είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 11, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώνει σχετικά το υποκείμενο των δεδομένων κατά το στάδιο της συλλογής αλλά και πριν τη διαβίβαση των δεδομένων του σε τρίτους.

Τέλος, η Αρχή μπορεί να επιβάλλει στους υπευθύνους επεξεργασίας ως διοικητική κύρωση για παράβαση των υποχρεώσεών τους προειδοποίηση για άρση της παράβασης (άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997).

2. Από τα στοιχεία του φακέλου και από την ακροαματική διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

Ο προσφεύγων Α υπέβαλε στον ΙΣΑ την υπ' αριθμ. πρωτ. ... αίτησή του με αίτημα τη χορήγηση από το αρχείο του Ι.Σ.Α. αντιγράφων συγκεκριμένων διοικητικών εγγράφων για δικαστική χρήση. Ο Ι.Σ.Α. με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του απέρριψε το αίτημά του. Κατόπιν αυτού ο καταγγέλλων υπέβαλε στη Γ.Ε.Δ.Δ. προσφυγή ζητώντας την ακύρωση της απόφασης του Δ.Σ. του Ι.Σ.Α. ως πλημμελώς αιτιολογημένης, και ειδικότερα επειδή δεν περιείχε την εκ του νόμου

απαιτούμενη αιτιολογία περί συνδρομής των προϋποθέσεων που ορίζει η διάταξη του άρθρου 17 του ΚΔΔιαδικ. Στο πλαίσιο διερεύνησης της προσφυγής η Γ.Ε.Δ.Δ. ζήτησε τις απόψεις του Ι.Σ.Α., ο οποίος με το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφό του γνωστοποίησε τις απόψεις του στη Γ.Ε.Δ.Δ, περιλαμβάνοντας με δική του πρωτοβουλία (χωρίς δηλαδή να ζητηθεί η συγκεκριμένη πληροφορία από τη Γ.Ε.Δ.Δ.) στο εν λόγω έγγραφο και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος σχετικά με εκκρεμή ποινική δίωξη σε βάρος του και ειδικότερα την πληροφορία ότι η προσφυγή ενώπιον της Γ.Ε.Δ.Δ. «θα πρέπει να αποδοθεί στην εκκρεμούσα σε βάρος του προσφεύγοντος ποινική δικογραφία στην οποία είναι κατηγορούμενος και πρόκειται να δικαστεί για τις πράξεις 1) της διατάραξης οικιακής ειρήνης, 2) της εξύβρισης με λόγο και 3) της απόπειρας παράνομης βίας μετά από αναφορά του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών».

3. Επειδή στην κρινόμενη περίπτωση, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, ο Ι.Σ.Α. γνωστοποίησε με δική του πρωτοβουλία στη Γ.Ε.Δ.Δ. ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος σχετικά με εκκρεμή ποινική δίωξη σε βάρος του, χωρίς δηλαδή να του ζητηθεί η συγκεκριμένη πληροφορία άμεσα ή έμμεσα (π.χ. ως απάντηση σε ερώτημα της Γ.Ε.Δ.Δ. επί τυχόν κινήτρου υποβολής της εν λόγω προσφυγής), επιπλέον δε, χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του προσφεύγοντος και χωρίς προηγούμενη άδεια της Αρχής, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 στ. β', 7 παρ. 2 στοιχ. γ' και 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997.

Σημειωτέον δε ότι η προσφυγή ενώπιον της Γ.Ε.Δ.Δ. αφορούσε την μη ικανοποίηση από τον Ι.Σ.Α. του αιτήματος του προσφεύγοντος για πρόσβαση σε έγγραφα που προορίζονταν για δικαστική χρήση και αντίστοιχα η Γ.Ε.Δ.Δ. ερεύνησε τους λόγους μη ικανοποίησης του εν λόγω αιτήματος. Ο Ι.Σ.Α., όπως προκύπτει από το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφό του, αφού παρείχε εξηγήσεις προς τη Γ.Ε.Δ.Δ. επί του ερευνώμενου από την ίδια θέματος, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους δεν χορήγησε τα αιτούμενα έγγραφα, σημείωσε στην τελευταία παράγραφο: «Παραμένοντας στη διάθεσή σας για τυχόν περαιτέρω διευκρινίσεις, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι κατά την άποψή μας η ενώπιον σας προσφυγή θα πρέπει ολοσχερώς να αποδοθεί στην εκκρεμούσα σε βάρος του προσφεύγοντος ποινική δικογραφία...». Από την ανωτέρω διατύπωση προκύπτει ότι μετά την ολοκλήρωση των εξηγήσεων που παρείχε ο Ι.Σ.Α. στη Γ.Ε.Δ.Δ. επί του ερευνώμενου θέματος, με δική του πρωτοβουλία και χωρίς να του ζητηθεί από τη Γ.Ε.Δ.Δ., επέλεξε, ως υπερασπιστική τακτική, να κλονίσει την αξιοπιστία της εν λόγω προσφυγής αποδίδοντας την σε

«εκκρεμή σε βάρος του προσφεύγοντος ποινική δικογραφία», ανακοινώνοντας παράλληλα ευαίσθητα προσωπικά του δεδομένα.

Η Αρχή στερείται αρμοδιότητας να κρίνει επί των υπερασπιστικών επιλογών του Ι.Σ.Α. και της αναγκαιότητας ή μη να ενεργήσει σύμφωνα με αυτές κατά τα προεκτεθέντα. Σε περίπτωση όμως κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας στο πλαίσιο της υπερασπιστικής τακτικής του επιθυμεί να προβεί σε επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που αφορούν ποινικές διώξεις, εφαρμογής τυγχάνουν οι διατάξεις του άρ. 7 παρ. 2 εδ. γ' Ν. 2471/1997, κατά τις οποίες επιτρέπεται η εν λόγω επεξεργασία για την άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου, και ως τέτοιο ενεργούσε εν προκειμένω η Γ.Ε.Δ.Δ. υπό την προϋπόθεση ότι η Αρχή χορήγησε κατόπιν αιτήματος σχετική άδεια.

Στην προκειμένη όμως περίπτωση, ο Ι.Σ.Α. δεν υπέβαλε αίτηση στην Αρχή για χορήγηση άδειας κατ' άρ. 7 παρ. 2 εδ. γ' Ν. 2472/1997 προκειμένου να ανακοινώσει τα σχετικά με ποινική δίωξη ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος στη Γ.Ε.Δ.Δ., η δε από μέρους του Ι.Σ.Α. επίκληση των νομοθετικών προβλέψεων για τις ελεγκτικές αρμοδιότητες της Γ.Ε.Δ.Δ. δεν αρκεί από μόνη της για τη σύννομη ανακοίνωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων χωρίς προηγούμενη άδεια της Αρχής. Από το φάκελο δεν προκύπτει ότι η Γ.Ε.Δ.Δ. ζήτησε από τον Ι.Σ.Α., στο πλαίσιο άσκησης των ελεγκτικών της αρμοδιοτήτων, να ενημερωθεί για την ύπαρξη τυχόν ποινικής δίωξης σε βάρος του προσφεύγοντος.

Η δε από μέρους του Ι.Σ.Α. επίκληση στο υπόμνημά του, του υπ' αρ. 1683/16.3.2010 εγγράφου της Αρχής στην ετήσια έκθεση αυτής για το έτος 2010, που αφορά τις ελεγκτικές αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Ελέγχων Δαπανών Υγείας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΥΠΕΔΥΦΚΑ) και την από μέρους της επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο των ελεγκτικών της αρμοδιοτήτων χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής, διαφέρει ουσιωδώς προς την παρούσα υπόθεση. Και τούτο γιατί στην περίπτωση εκείνη, αφενός τύγχανε εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 εδ. δ' Ν. 2472/1997 για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας και όχι προσωπικών δεδομένων που αφορούσε τις ποινικές διώξεις. Αφετέρου, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 εδ. δ' Ν. 2472/1997, που δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω, ρητά προβλέπει την κατ' εξαίρεση επεξεργασία δεδομένων υγείας χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής και επιπλέον ρητά προβλέπει ότι «για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται

ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση» (ομοίως και η ΑΠΔΠΧ 116/2017 διαθέσιμη σε www.dpa.gr).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απευθύνει προειδοποίηση στον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών να επεξεργάζεται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σχετικά με ποινικές διώξεις, των οποίων έλαβε γνώση εξ' αφορμής εκκρεμούς ποινικής δίκης στην οποία συμμετέχει, τηρώντας την κείμενη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αφού προηγουμένως έχει ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου